

Posudek na disertační práci kolegy Mgr. Filipa Timingeriu „Člověk jako *zoon politikon* a filosofie jako výchova člověka“

(Býti na světě lidsky prostřednictvím zkušenosti s řečí)

Anna Hogenová

Málokterá disertace z poslední doby vykazuje takovou hloubku a opravdovost, jako je práce kolegy Filipa Timingeriu. Nejdůležitější vlastností tohoto textu je jeho autentičnost, tzn., autor to, co napsal, bytostně v sobě nosí jako základ pro porozumění světu, sobě a všemu kolem nás. Jde o vhled, jehož akcent je obsažen v nadpisu této disertace, jak tomu má být vždy. Úspornost úvah, odpovědnost za slova, zde napsaná, jsou dokladem toho, že autorovi jde o ontologické porozumění, nikoli jen onticky přesný popis filosofické významnosti básní. Řeč je dům bytí, odkrývá skrývání. Bytí se ukazuje jen v tom, jak se nám vzpírá a pozorný promýšlející čtenář je prodchnut privací zvláštního charakteru, která se nedá jednoznačně předávat druhým pomocí slov. Je zde podmínka, toto je třeba zakusit bytostně. Celá práce o tomto druhu zakoušení (filosofické zkušenosti v ontologickém smyslu) svědčí.

Slovo je studna nekonečně hluboká, proč? Protože odkazuje k nevýslovnému, k bytí, jež se vzpírá lidské chtivosti vše uchopit v pojmu a vlastnit. Jen toto vzpírání nám bytí předává v jeho

neuchopitelnosti, dává se tedy jen negativně. Proto je nutné nechat se bytím prostoupit v ponechavosti a v riskování, v tom spočívá tíha našich životů. Toto vše autor disertace pochopil. „Kde chybí slovo, není věc!“ Ano, „věc věcní součtveřím, a to počátkujícím způsobem“, slovo je odpovědí na otázku, v níž myslitel prodlévá. Otázky k nám přichází z bytí v naladěnosti, která je většinou „die Trauer“ smutek z odpírání, jež nám bytí jako jediné „dává“. Zde je na místě poukázat na filologii, jako jeden ze tří sofistických věd, vedle biologie a rétoriky), o kterých již mluvil Aristoteles, zde se rozprostírá antropologie ve všech svých podobách; i této naprosto nepochybně přijímané jistoty v současné vědecké reflexi světa, si autor disertace povšiml a přesně ji vyložil.

Pojmenování věci je vyvoláno dialogem vedeným „říkáním – sagen“, tj. beze slov v napětí bytostného tázání, které je posvátné pro básníka i myslitele. Řeč je podstatou člověka, „ruka má tělo“, řeč má celého člověka“. Transcendováním se řeč stává domem bytí.